С Т А Н О В И Щ Е

от проф. д-р Яким Валентинов Китанов, ВУАРР
(*академична длъжност, научна степен, трите имена, висше училище/научна организация*)
на материалите, представени за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност "доцент" в област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки", професионално направление професионално направление 3.8 „Икономика", научна специалност **„Счетоводство и одит**"

В конкурса за заемане на академичната длъжност "доцент", обявен в Държавен вестник, брой 89 от 24.10.2025 г. и на сайта на ВУАРР – Пловдив за нуждите на катедра „Икономика и финанси" в Департамент по икономика и управление, като кандидат участва **главен асистент доктор Теньо Николов Манолов**.

1.Кратки биографични данни

Гл. ас. д-р Теньо Манолов е роден на 28 март 1974 г. в гр. Кърджали. Висшето си образование завършва в Университета за национално и световно стопанство – София, където придобива образователно-квалификационна степен „магистър" по специалност „Счетоводство и контрол". През 2016 г. защитава докторска дисертация в Тракийски университет – Стара Загора в професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Народно стопанство (вкл. регионална икономика и история на народното стопанство)", на тема, свързана с териториалната локализация на бизнеса.

Професионалната му реализация обхваща дейности в публичния и академичния сектор. В публичната сфера той заема длъжността заместник-кмет на община Асеновград, където участва в управлението на бюджетни, финансови и стопански дейности, разработването и реализацията на общински политики, както и в подготовката и изпълнението на програми и проекти, финансирани от Европейския съюз. В академичната сфера заема длъжността главен асистент във висше училище, където осъществява преподавателска и научноизследователска дейност.

В рамките на преподавателската си дейност гл. ас. д-р Манолов води учебни дисциплини в областта на счетоводството, финансите и контрола и участва активно в разработването и актуализирането на учебни програми, учебни пособия и лекционни курсове за обучението в образователно-квалификационните степени „бакалавър" и „магистър".

Гл. ас. д-р Теньо Манолов има участие в национални и международни научноизследователски и образователни проекти, включително по програми на Европейския съюз, свързани с регионалното развитие, устойчивото управление и иновациите в образованието. Научноизследователските му интереси са насочени към финансово-икономическото управление, счетоводството и контрола, както и към проблемите на регионалната икономика и регионалното развитие. Автор е на научни публикации и учебни помагала и е член на Съюза на икономистите в България.

2.Общо описание на представените материали

Кандидатът **главен асистент доктор Теньо Николов Манолов** участва в конкурса с:

- Монографии – **2** броя;
- Доклади – **1** броя;

- Статии – **1** броя;
- Книги – **1** брой.
- Глава от монография - **1** брой.

Кандидатът, главен асистент доктор Теньо Манолов, участва в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ с основен хабилитационен труд – монографията „Счетоводна отчетност: прилики и разлики в отчитането на капитала при търговски компании, неправителствени организации и публични дружества“, издадена от Академично издателство „Талант“ през 2026 г., с обем 148 страници и ISBN 978-619-203-523-5. В труда са изследвани теоретичните и методологичните основи на счетоводната отчетност на капитала, нормативната рамка и практическите подходи при различните типове организации, като се анализират механизмите за формиране и промяна на капитала, проблемите в класификацията и представянето на капиталовите позиции и влиянието на счетоводните политики върху финансовия резултат и отчетността.

Втората монография, с която кандидатът участва допълнително в конкурса и която не е използвана като основен хабилитационен труд в предходна процедура, както и не е основен хабилитационен труд в настоящата процедура, е „Международни финанси“, издадена от Академично издателство „Талант“ през 2025 г., с обем 110 страници и ISBN 978-619-203-515-0. Трудът представя систематизиран анализ на международните финанси и е структуриран в четири глави, обхващащи същността и еволюцията на парите и международната финансова и валутна система, международните финансови и валутни пазари и тяхната класификация, както и ролята на международните финансови институции. В изследването е отделено специално внимание на развитието на електронните пари и криптовалутите, както и на въздействието на глобални икономически събития като пандемията от Covid-19 и войната в Украйна върху световната финансова система, което придава на труда актуалност и практическа значимост.

Кандидатът участва в конкурса и с книга, разработена на основата на защитен дисертационен труд – „Териториалната локализация на бизнеса (на примера на област Кърджали)“, издадена от Академично издателство „Талант“ през 2025 г., с обем 203 страници и ISBN 978-619-203-516-7. Трудът е посветен на анализ на регионалното икономическо развитие и пространственото разположение на стопанската дейност, като изследва факторите, проблемите и потенциала за бизнес локализация в конкретен регион и формулира изводи и предложения с научно-приложен характер.

Научната продукция на кандидата включва и научни статии и доклади, публикувани в рецензирани издания. Сред тях е статията „Sociological Survey of the Business of Kardzhali Region – Basic Factors for Choosing a Localization from the Companies“, публикувана в Trakia Journal of Sciences, Vol. 13, Suppl. 1, 2015 г., в която чрез социологическо изследване се анализират факторите за избор на бизнес локализация в регионален контекст. Друга публикация е „Методология и методически алгоритъм за работа с одиторски извадки (на примера на международен одиторски стандарт № 530)“, публикувана през 2023 г. в Научни трудове на Факултета по икономически и социални науки на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, която разглежда методологични и практически аспекти на извадковия подход в одита.

Главен асистент д-р Теньо Манолов има участие и с глава от колективна монография – „Business Development and Inclusive Public Policies of the Municipality of Asenovgrad“, включена в монографията “The Reindustrialization of Bulgaria – Mission

Possible", издадена от University of Plovdiv Press „Paisii Hilendarski". В този труд се разглеждат въпроси, свързани с местното икономическо развитие и публичните политики, като се акцентира върху стратегическото планиране и прилагането на съвременни управленски подходи на общинско ниво.

В съвкупност тези публикации допълват научния профил на кандидата, като показват последователност в изследователските интереси и интердисциплинарен подход към проблемите на регионалната икономика, бизнеса, публичните политики и счетоводно-одиторската практика.

3. Отражение на научните публикации на кандидата в литературата (известни цитирания)

Установени са 2 цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране, както и 11 цитирания или рецензии в нереферирани списания с научно рецензиране, което свидетелства за разпознаваемостта и научното въздействие на публикациите на кандидата в академичната общност. Наличието на цитирания в рецензирани монографични издания има особена тежест, тъй като предполага интегриране на резултатите от изследванията в по-широки теоретични разработки и устойчив научен интерес към тях. Същевременно цитиранията в научни списания потвърждават приложимостта и актуалността на разработените концепции и методически решения. В съвкупност тези показатели отразяват реалното присъствие на научните трудове на кандидата в специализираната литература и тяхното значение за развитието на изследванията в областта на икономиката, финансите и счетоводството.

4. Обща характеристика на дейността на кандидата

4.1. Учебно-педагогическа дейност (работа със студенти и докторанти)

Съгласно представените данни кандидатът, главен асистент доктор Теньо Манолов, осъществява активна преподавателска дейност, като води лекционни курсове и упражнения по дисциплините „Управленско счетоводство", „Банково и бюджетно счетоводство", „Бюджетно счетоводство", „Годишни финансови отчети", „Счетоводна политика", „Управление на делегирани бюджети", „Контролинг", „Основни форми на финансов контрол", „Финансово-контролни институции" и „Международна търговия", като по този начин обхваща ключови области от подготовката на студентите в сферата на счетоводството, финансите и финансовия контрол.

4.2. Научна и научно-приложна дейност

Кандидатът отговаря на съответните минимални национални изисквания по чл. 2б, ал. 2 от ЗРАСРБ за заемане на академичната длъжност „доцент". Той има общо 460 точки, с което не само покрива минималния изискуем праг от 400 точки, предвиден за тази длъжност, но и категорично го надхвърля. Това обстоятелство удостоверява неговата устойчива научна активност, резултатност на публикационната дейност и пълно съответствие с нормативните критерии за академично израстване.

Кандидатът участва в международен проект по програма Erasmus+ – „INVEST – InnoVations of Regional Sustainability: European University Alliance", № 101004073 . В рамките на проекта той работи по работни пакети, свързани с изграждане на модел за сътрудничество, система за осигуряване на качеството и оценяване, разработване на учебни програми и обучителни инструменти, съвместно създаване на компетентности за студенти и преподаватели, както и устойчивост и разпространение на резултатите.

Научно-приложната му дейност включва разработване и управление на проекти, финансирани от европейски програми, счетоводно отчитане и финансово управление на проектно изпълнение, както и изготвяне на съдебно-счетоводни и финансово-икономически експертизи като вписано вещо лице. Осъществява и лекторска и консултантска дейност по теми, свързани с проектен цикъл, финансово управление и публични политики, което демонстрира практическата приложимост на научните му компетентности и тяхната интеграция в реалната икономическа среда.

4.3. Внедрителска дейност

Внедрителската дейност на кандидата се изразява в прилагането на научните му знания и изследователски резултати в практиката на публичния и частния сектор. Той участва в разработването, управлението и финансовото отчитане на проекти, финансирани от европейски и национални програми, като осъществява координация, мониторинг и контрол на проектното изпълнение. В качеството си на експерт и вписано вещо лице изготвя съдебно-счетоводни и финансово-икономически експертизи, прилагайки научнообосновани методи за анализ и оценка. Осъществява и консултантска и обучителна дейност по въпроси, свързани с финансово управление, проектен цикъл и публични политики, с което допринася за трансфера на знания и за практическото приложение на научните разработки в реалната икономическа среда.

4.4. Приноси (научни, научно-приложни, приложни)

Научните приноси в представените за участие в конкурса публикации (монографии, студии, статии и доклади) се отличават с тематична последователност, методологическа обоснованост и ясно изразена връзка между теорията и практиката. Те могат да бъдат систематизирани в три основни групи – научни , научно-приложни и приложни приноси.

I. Научни приноси

1.Развита и теоретично обоснована е комплексна методологическа рамка за сравнителен анализ на собствения капитал в три различни типа организации – търговски дружества, юридически лица с нестопанска цел и предприятия от публичния сектор.

2.На основата на исторически преглед на категорията „капитал“ и задълбочен анализ на нормативната база (ЗСч, ТЗ, ЗЮЛНЦ) е аргументирана необходимостта от диференциран счетоводен подход при признаването, оценяването и представянето на капиталовите позиции в зависимост от икономическата природа на субекта.

3.Систематизирани са решения за повишаване на прозрачността и съпоставимостта на финансовите отчети при специфични обекти като дарения под условие, бюджетни субсидии, специализирани фондове и резерви.

4.Дефинирана е концепция за влиянието на макроикономическите и регионалните детерминанти върху микроикономическите решения за локализация на бизнеса в специфични гранични райони.

5.Доказана е корелацията между състоянието на локалните фактори (инфраструктура, демографски потенциал, институционална среда) и инвестиционната активност чрез комбиниран емпиричен и статистически подход.

6.Изведен е теоретичен модел за компенсиране на неблагоприятни макроикономически тенденции чрез регионални специфики.

7.Извършен е систематичен исторически и съвременен анализ на развитието на международната финансова и валутна система, включително отражението на Covid-19 и войната в Украйна върху глобалната финансова архитектура.

8.Систематизирани са съвременните теоретични модели за функциониране на международните финанси в условията на дигитализация и геополитическа несигурност, включително еволюцията на парите до електронни и криптоформи.

II. Научно-приложни приноси

1.Разработен и предложен за практическо приложение е методически алгоритъм за работа с одиторски извадки, съобразен с изискванията на МОС № 530, структуриран в четири логически последователни етапа, насочени към минимизиране на извадковия риск и повишаване надеждността на одитния процес.

2.Приложен е специализиран икономико-статистически инструментариум (вкл. shift-share анализ) за диагностика на регионалната икономическа активност и за формулиране на мерки за подобряване на бизнес средата на регионално ниво.

3.Адаптиран е управленският подход „Управление чрез цели“ към спецификата на публичната администрация и стратегическото общинско планиране, като е предложен механизъм за трансформиране на стратегическите цели в оперативни задачи.

III. Приложни приноси

1.Формулирани са конкретни практически препоръки за подобряване на отчетността и информационната стойност на финансовите отчети в различни организационни форми.

2.Изведени са мерки за подобряване на регионалната бизнес среда чрез засилване на взаимодействието между местните власти и предприемачите, стимулиране на трансграничното сътрудничество и задържане на квалифицирана работна ръка.

3.Предложени са насоки за повишаване ролята на международните финансови институции като стабилизиращ механизъм в условията на глобални икономически сътресения.

В своята цялост приносите на кандидата се отличават с оригиналност, аналитична задълбоченост и ясно изразена връзка между теоретичното изследване и практическата приложимост в областта на счетоводството, одита, регионалната икономика и публичното управление.

5. Оценка на личния принос на кандидата

Представените научни трудове и публикации са резултат предимно от самостоятелна изследователска дейност на кандидата, като основните монографии са еднолично авторски разработки. Това позволява ясно да се открои неговият личен принос при формулирането на научните тези, изграждането на методологическата рамка, извършването на анализа и извеждането на обосновани изводи и препоръки. В публикациите с колективно авторство участието му е ясно разграничимо и съдържателно обосновано, като приносът му се изразява в разработване на концептуалната част, аналитичния инструментариум и практико-приложните изводи.

Личният принос на кандидата се проявява в систематизирането и доразвиването на теоретични постановки в областта на счетоводството и одита, в разработването на приложими модели и алгоритми, както и в интегрирането на емпирични изследвания и икономико-статистически методи при анализа на регионалната икономика и бизнес средата. Научните резултати се характеризират с последователност, вътрешна логическа обвързаност и съответствие между изследователските цели, използваните методи и постигнатите изводи, което обосновава значим и разпознаваем личен принос в съответното професионално направление.

6. Критични бележки

Към представените трудове на гл. ас. д-р Теньо Николов Манолов не формулирам съществени критични бележки по отношение на тяхната научна стойност, структура и методологическа обоснованост. В перспектива би било целесъобразно кандидатът да разшири публикационната си активност в издания, включени в международни бази данни с висока степен на научна разпознаваемост, както и да засили участието си в международни изследователски мрежи, което ще съдейства за по-широко академично присъствие и за утвърждаване на резултатите му в глобален научен контекст.

7. Заключение:

Имайки предвид гореизложеното, предлагам главен асистент доктор Теньо Николов Манолов да бъде избран за „доцент“ в област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки”, професионално направление професионално направление 3.8 „Икономика”, научна специалност **„Счетоводство и одит**“ за нуждите на катедра „Икономика и финанси” в Департамент по икономика и управление.

___.____.2026 г. Член на журито:

……..